

# Patientvejledning

## Bjerringbro Øjenklinik

### Ambulant operation for grå stær

#### Hvad er grå stær?

Grå stær er en uklarhed i øjets linse, som ligger lige bag pupillen.

#### Forundersøgelse

Inden operationen skal du til en forundersøgelse, hvor der blandt andet tages mål til den kunstige linse, der skal indopereres i øjets linsesæk.

Det er ikke nødvendigt at medbringe en liste over din medicin idet øjenlægen kan se din aktuelle medicin elektronisk i Det Fælles Medicinkort - FMK.

Du bedes på den sidste side i denne vejledning afkrydse, om der er allergi over for Penicillin, iod, plaster eller andet (anfør i givet fald overfor hvad).

Du vil ved forundersøgelsen få tildelt en operationstid og såfremt begge øjne skal opereres, tilstræbes operation af de 2 øjne med 14 dages mellemrum.

Der laves en recept på Voltabak (Diclofenac) eller anden NSAID øjendråber samt Tobradex (Dexamethason + Tobramycin) øjendråber som øjenlægen senere godkender på FMK. Hent derfor først medicinen på apoteket efter nogle dage.

#### Drypning af øjet i forbindelse med operationen

Øjet som skal opereres, dryppes fra om morgenen dagen før operationen til 3 uger efter operationen med begge slags dråber med 5 min mellemrum se vejledning senere.

**Det er meget vigtigt at starte på nye dråbeflasker dagen før operation af øje nummer 2.** Dvs. der skal bruges fire flasker øjendråber såfremt begge øjne skal opereres, to flaske til hvert øje.

Du skal selv købe øjendråberne på apoteket.

Såfremt du løber tør for dråber er recepten skrevet således der i alt kan hentes dråber 3 gange.

#### Operationen

På operationsdagen kan du spise og drikke, som du plejer. Du kan tage din vanlige medicin.

Undlad make-up og creme i ansigtet da det forhindrer afdækningen i at sidde tilstrækkeligt fast.

Pupillen udvides før operationen med øjendråber eller en lille swap. Du skal ligge fladt på ryggen under operationen, som foregår i lokal dråbebedøvelse. Øjet holdes åbent med en lille bøjle.

Operationen foregår gennem et lille snit i kanten af hornhinden. Linsen fjernes og der indsættes en ny plastiklinse. Såret er næsten altid selvlukkende, men i enkelte tilfælde kan det være

nødvendigt at sy såret med en tråd, som fjernes af øjenlægen ca. 14 dage efter operationen.

Selve operationen varer ca. 10 minutter. Du må påregne en samlet varighed på 1½-2 timer i Øjenklinikken.

#### Risiko

Hos mere end 95 % foregår operationen uden problemer.

Hos 2-3 % optræder komplikationer, som kan håndteres uden mén.

Hos 1-2 % optræder alvorlige syns-truende komplikationer.

Hos 0.1 % opstår der brud på linsekapslen som kan nødvendiggøre 2 operation på sygehus.

Hos mindre end 0.1 % optræder blødning inde i øjet under operationen eller efterfølgende infektion, hvilket kan medføre blindhed.

Symptomer på alvorlig komplikation er tiltagende smerter eller rødme eller aftagende syn.

Det er normalt at man kan opleve enkelte fluer/pletter for det opererede øje i ugerne efter

operationen. Ved pludselige opstået mange sorte pletter/fluer, tråde, lysglimt eller skyggedannelse

for øjet kan være tegn på evt nethindeløsning. Ved disse symptomer kontaktes øjenlægen straks eller anden øjenlæge alternativt vagtlæge.

Hvis det er aftalt at indopererer en speciallinse (torisk linse) i forsøg på at minimere øjets bygningsfejl (ca. 8 % af alle operationer) vil det ved ca. 5 % af disse operationer være nødvendigt med endnu en operation for korrigere den kunstige linses placering i øjet - dette typisk efter 2-3 uger

## **Efter operationen**

Det første døgn efter operationen kan der være beskedne smerter - ofte lidt grus - som kan mildnes med smertestillende tabletter (paracetamol). Ved vedvarende grusfornemmelse kan der købes neutral øjensalve eller lubrikerende øjendråber (f.eks. Systane, Thealoz duo) præperaterne fås i håndkøb på apoteket. Øjet kan smøres op til 3 gange dagligt, i 3-6 uger, efter drypning med de udskrevne øjendråber (se nedenfor). Hvis der er stærke smerter skal øjenlægen eller vagtlæge kontaktes.

Ved evt. (dog meget sjældent) problemer dagen efter kan du kontakte øjenklinikken telefonisk eller henvende dig direkte i klinikken. Cirka én uge efter operationen vil du få tid til kontrol i øjenklinikken.

Drypning med øjendråber efter operationen med Voltabak (Diclofenac) eller anden NSAID øjendråber samt Tobradex (Dexamethason + Tobramycin)

<b>3 gange dagligt</b>	<b>dagen før operationen</b>
<b>3 gange dagligt</b>	<b>i den 1. uge efter operationen</b>
<b>2 gange dagligt</b>	<b>i den 2. uge efter operationen</b>
<b>1 gange dagligt</b>	<b>i den 3. uge efter operationen</b>

med mindre øjenlægen ordinerer noget andet. Husk at vaske hænder inden øjendrypning. Der skal ca. være 5 min imellem de to salgs dråber.

Hvis du vælger at få **hjemmeplejen** til at komme og dryppe dig skal du dryppes

<b>3 gange dagligt</b>	<b>dagen før operationen</b>
<b>3 gange dagligt</b>	<b>i 3 uger efter operationen</b>

De fleste kan selv dryppe deres øjne.

Der kan, om nødvendigt, arrangeres hjemmesygeplejerske til øjendrypningen efter operationen til enten de første dage (hvorefter man selv drypper) eller til hele forløbet på tre uger. Oplys venligst på operationsdagen klinikassistenten om bopælskommune, så kontakter vi hjemmesygeplejersken via vores lægesystem.

Øjet vil være lidt rødt. Dette aftager gradvist. Såret kan ofte mærkes som lidt ubehag eller grus i øjet, typisk under øvre øjenlåg, hos nogle enkelte i én til to måneder, men typisk kun en lille uge.

## **Det er normalt at synet kan være lidt sløret de første dage efter operationen.**

Hvis der opstår stærke smerter, tiltagende rødme eller ømhed, tiltagende sløret syn, skal øjenlægen eller vagtlæge kontaktes samme dag, idet det kan være tegn på alvorlig infektion, som typisk opstår efter 4-6 dage.

Du må ikke gnide i eller trykke på øjet, specielt ikke opadtil, hvor såret sidder. Undlad make-up den første uge efter operationen.

Du skal undgå tunge løft, at grave have, at skovle sne og lignende de første 5-6 dage efter operationen. Du må maksimalt løfte 5 kg i hver hånd de første dage efter operationen.

Du skal vente med gymnastik og lignende sport i 3-4 dage, svømning dog mindst 2 uger pga infektionsfaren.

Du må gerne binde dine sko og samle ting op fra gulvet, men undgå at have hovedet nedad i lang tid ad gangen, da dette øger trykket inde i øjet.

Du må ikke køre bil før du har været til kontrol i øjenklinikken med mindre andet er aftalt.

Hvad angår genoptagelse af arbejde og bilkørsel efter operationen er der individuelle forskelle. Tal derfor med øjenlægen om dette.

## Briller

60-70 % af de opererede patienter får et godt brugbart syn på afstand uden brille, men efter operationen vil der hos de fleste uden ny brille ofte være sløret syn ved læsning og/eller på afstand (specielt ved tidligere bygningsfejl).

Denne kunstige linse er stiv hvilket betyder at den kan ikke fokusere i forskellige afstande, som øjets naturlige linse kan mere eller mindre indtil 55 års alderen.

Du får derfor ofte behov for ny læsebrille, og du må også påregne at skulle have ny afstandsbrille efter operationen. Brilletilpasning foregår hos optikeren. Vi anbefaler, at du venter med at få lavet briller indtil 5-6 uger efter operationen af det sidste øje, idet brillestyrken kan ændre sig i tiden indtil da.

Som oftest passer de gamle briller ikke længere efter operationen. Du må dog gerne bruge dem alligevel, hvis du har glæde af dem idet øjet tager ikke skade af at bruge en brille, der ikke passer, men det kan give træthed i øjet og hovedpine.

## Efterstær

Hos ca. 20% opstår efterstær, som er en uklarhed af linsekapselen bag plastiklinsen. Efterstær optræder hyppigst inden for de første år efter operationen og viser sig som et gråligt sløret syn samt blændingsgener fra lys.

Efterstæren kan fjernes med laserstråler ved en smertefri behandling af få minutters varighed.

Cpr: \_\_\_\_\_

Navn: \_\_\_\_\_

Allergi (udslæt, hævede slimhinder) (sæt kryds):

	Nej	Ja
Penicillin		
Iod		
Plaster		
Andet, hvis ja hvad		

Med venlig hilsen

Øjenlæge, Thorsten Boll Matthiesen

[www.bjerringbro-ojenklinik.dk](http://www.bjerringbro-ojenklinik.dk)

86 68 08 44, telefontid 9-11. Telefonen er døgnåben ugens 7 dage for eventuelt afbud.